

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1916 kl. 4 e. m.

*Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 4,
i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl.
Maj:t angående församlingarnas frihet att under viss
tid efter införandet av ny kyrkobibel vid gudstjänst an-
vända den äldre bibelöversättningen.*

I en inom andra kammaren av herr *Hellberg* i Ljungskile väckt motion, nr 126, hemställes, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t vid införande av ny kyrkobibel så förordna, att friheten att vid gudstjänst begagna den gamla bibeln under den blivande övergångstiden bibehålles.

Med avseende på motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utöver vad motionären anført om bibelöversättningsfrågans behandling vid kyrkomötet 1915 vill utskottet lämna nedanstående upplysningar.

Utskottet.

I sin skrivelse till Kungl. Maj:t rörande antagande av ny bibelöversättning yttrade kyrkomötet visserligen som sin mening, att det borde vara församlingarna obetaget att med vederbörande domkapitels medgivande vid gudstjänst använda nu gällande kyrkobibel under de närmaste tjugu åren, men detta förslag framställdes under det att bibelöversättningsfrågan behandlades vid kyrkomötets sammanträde in pleno, ty i den prästerliga avdelningens hemställan till kyrkomötet i ämnet stod i stället för orden »de närmaste tjugu åren» uttrycket »de närmaste tio åren». Inom kyrkomötet fanns sålunda en stämning för att gå anhängarna av den gamla kyrkobibeln längre tillmötes än man ursprungligen tänkt sig, och detta kom också till uttryck i kyrkomötets beslut och därpå fotade skrivelse till Kungl. Maj:t.

Den av herr Hellberg vid samma kyrkomöte väckta och sedan avslagna motionen i ämnet utmynnade i följande hemställan: att kyrkomötet måtte i underdånig skrivelse till Konungen anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes ombesörja snarast möjligt en revidering av den gamla kyrkobibeln i så måtto, att dess alltför ålderdomliga språk, med möjligaste noggranna bibehållande av dess högtidlighet och värdighet och med den största pietet för den gamla kyrkobibeln framställningssätt, måtte erhålla en form och ett stavsätt som mera överensstämde med vår tids språkbruk, och att de i densamma förekommande nu utur bruk komna ord och uttryck utbyttes mot i vår tid mera lämpliga, och att uti denna sålunda reviderade bibel de i den gamla kyrkobibeln förekommande företal och rubriker av Luther måtte införas oförändrade utom vad språkform och stavsätt beträffade, samt att denna bibel måtte auktoriseras till provisoriskt användande i kyrka och skola i stället för nu föreliggande nya översättning.

I sin förberedande behandling av denna motion yttrade prästerliga avdelningen bland annat:

»Försåvitt emellertid den av herr Hellberg föreslagna reviderade kyrkobibeln skulle vara avsedd att användas under övergångstiden, tills den nya översättningen överallt blivit införd, synes frågan vara för sent väckt för att en sådan genom Kungl. Maj:ts försorg bearbetad kyrkobibel skulle hinna komma till stånd och bliva underkastad kyrkomötets prövning. Om en dylik upplagas utgivande ej skall på ett för ärendet menligt sätt fördröjas, finner den prästerliga avdelningen lämpligast, att saken tages om hand och förverkligas genom något för saken intresserat sällskap eller samfund eller av enskilt företag.»

De meningsyttringar i ämnet, som framkommo från personer till ett antal av — såsom i nu föreliggande motion upplyses — över 30,000, avsågo sålunda herr Hellbergs vid kyrkomötet framlagda motion, eller yrkandet på en varsam och pietetsfull *revision* av den gamla bibelöversättningen, och torde därför ej kunna anföras såsom bevis på en mera allmän önskan att behålla den gamla bibelöversättningen oförändrad.

Motionärens slutyrkande är avfattat i så allmänna ordalag, att därav icke fullt tydligt framgår, vad han egentligen åsyftar. För att finna detta måste man gå till motivering. Man har då först att giva akt på, vad han sid. 5 yttrar angående den av kyrkomötet föreslagna bestämmelsen, att den nu gällande kyrkobibeln må användas under övergångstiden »*med vederbörande domkapitels medgivande*». Dessa kursiverade ord vill han tydligen ha bort, vilket innebär, att han vill, att församlingarna skola ha

rätt att använda den gamla bibelöversättningen utan att begära domkapitlets medgivande.

Dock nöjer sig motionären icke med att yrka rätt för församlingarna att i denna sak handla på egen hand, utan han går i själva verket vida längre. Han erinrar om införandet av 1819 års psalmbok, varvid denna endast blev tillåten för de församlingar, som själva förenade sig om dess antagande, och anser, att ett beslut mera i likhet med detta varit lämpligare. I cirkulärbrevet den 29 januari 1819 till konsistorierna angående den nya psalmboken hade nämligen Kungl. Maj:t förklarar, att »angående antagandet och bruket av den nya psalmboken, hafva Wi för det närvarande icke velat påbjuda något uteslutande bruk däraf, utan bören I därom underätta vederbörande prästerskap, att i de församlingar, som icke själva förena sig om formligt antagande af denna nya psalmbok, kommer den äldre att äfven hädanefter nyttjas, dock så, att vid gudstjänsten hålsta de psalmer väljas, som stå i bägge psalmböckerna, och bära igenfinnas i den nya, medelst bifogadt parallellregister».

Motionären använder i sin motion upprepade gånger sådana uttryck som att den gamla kyrkobibeln skulle komma att bli »förbjuden» vid gudstjänsten. Sakförhållandet är, att kyrkomötet beslöt, att den av mötet godkända nya översättningen skall vara svenska kyrkans kyrkobibel. Därav följer, att den skall begagnas vid den liturgiska läsningen i kyrkan, då vi ju icke kunna ha två kyrkobiblar. För övrigt står det var och en fritt att läsa vilken översättning han vill. Emellertid ville kyrkomötet under en övergångstid av 20 år tillmötesgå de församlingars önskan, som tilläventyrs hellre vilja höra den gamla översättningen, och medgav därför, såsom ett undantag från regeln, att densamma må under nämnda tid begagnas. Motionärens mening däremot är, att det bör ställas på rakt motsatt sätt, så att under övergångstiden läsningen av den gamla översättningen skall utan vidare omständigheter fortgå som hittills, varemot den nya översättningens läsande skulle bero på särskilt beslut. Denna hans mening framlyser även i hans slutyrkande, däri han talar om friheten att begagna den gamla bibeln såsom något, som skulle »bibehållas».

Vad nu denna sak beträffar, så är att märka, att förslag om en sådan ordning, att den nya översättningen blott skulle få begagnas — vilket betyder, att den icke skulle upphöjas till kyrkobibel — i kyrkomötet framställdes, men detta yrkande avslogs. Vidare vill utskottet framhålla, att kyrkomötets beslut fattades på grund av Kungl. Maj:ts proposition. En sådan bestämmelse, som motionären önskar, skulle alltså stå i strid dels mot kyrkomötets beslut, dels mot vad Kungl. Maj:t föreslagit kyrko-

mötet i ämnet. Att till Kungl. Maj:t framställa en begäran härom finner utskottet icke vara tillräckligt motiverat.

Sedan kyrkomötet med en majoritet av 48 röster mot 10 bifallit Kungl. Maj:ts förslag att som kyrkobibel antaga den framlagda bibelöversättningen, kan utskottet icke finna annat, än att beslutet måste stadfästas och i följd därav den nya kyrkobibelns användande i kyrkan bliva regel. Att undantag från denna regel ställas under domkapitlets kontroll, anser utskottet ävenledes vara välbetänkt.

Motionären talar i slutet av sin motion med all rätt om den hänsyn, som bör visas ej minst de äldre inom församlingarna, som i den gamla bibeln se en verklig skatt. Men utskottet håller före, att man i detta fall icke heller får förbise ungdomen, och om de unga i kyrkan få höra bibeltexter, klädda i en språkform, som de endast med svårighet kunna förstå, är det fara värt, att detta i sin mån kan bidra till att avhålla dem ifrån att besöka kyrkan.

På grund av vad utskottet anfört, och då utskottet anser, att vad motionären i sitt slutyrkande framhållit redan vunnit beaktande genom det senaste kyrkomötets skrivelse i ämnet, får utskottet alltså hemställa,

att herr Hellbergs i Ljungskile förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd för-
anleda.

Stockholm den 18 februari 1916.

På utskottets vägnar:

NILS HELGER.

Vid förevarande ärendes slutbehandling hava närvarit: herrar *Helger, Welin, Andersson* i Skrädene, *Andersson* i Milsmaden, *Stenudd, Lingström, Rydholm, Olsson* i Ramsta, *Bäcklund* och *Eronn*.